

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland

chappe.fi

Pressmeddelande 9.9.2025

Skogsvarelser- utställning 10.10.2025–22.2.2026 i Chappe, 2. vån. (Clara & Lindö)

För över hundra år sedan vandrade den svenske bildkonstnären **John Bauer** (1883–1918) genom de småländska skogarna. I sitt skissblock dokumenterade han trädstammar, rötter, mossor, stenar och djur. Från Bauers naturvandringar växte en originell bildvärld fram, som spreds i form av publikationerna *Bland tomtar och troll*. De charmiga trollen, känsliga prinsessorna, små tomtarna och andra hemlighetsfulla skogsväsen har glatt både barn och vuxna i årtionden.

På utställningen visas grafikblad ur mappen *Troll* samt ett tjugotal skisser, lånade från Jönköpings läns museum som förvaltar Bauers arv. Utställningens drygt trettio verk – grafik och skisser – ger inblick i hur John Bauer skapade sina illustrationer och hur han arbetade med berättande. De underbara väsen som John Bauer skapade, med rötter i folktraditionen, har varit en källa till inspiration för de samtidskonstnärer som medverkar i utställningen. Genom sina unika uttryckssätt och tekniker har konstnärerna **Valteri Alanen** och **Eglé Šiménaitė**, **Meri Hallenberg**, **Denisse Islas**, **Kristiina Kivimäki**, **Anni Oja**, **Lotta Rapeli**, **Sarah Råholm**, **Mailis Saralehto** och **Maija Westerholm** skapat verk som för en dialog med Bauers magiska bildvärld.

Runar Gottbergs skulpturer kommer från Västra Nylands museums samlingar samt lån från privatpersoner.

Utställningen är ett samarbete mellan Chappe, Barnkulturcentret Färi (Åbo) och Jönköpings läns museum (Sverige). Utställningens kuratorer är Chappes intendent, FD Pia Hovi; Barnkulturcenter Färis verkställande direktör, KM Marika Leinonen-Vainio och Jönköping läns museums enhetschef för dokumentation och samlingar, FD Martin Sundberg.

JOHN BAUER

John Bauer (1882–1918) föddes i Jönköping och studerade vid Tekniska skolan och Althins målarskola i Stockholm. År 1900 antogs han till Konstakademien, där konstutbildningen var traditionell med lärare som historiemålaren Georg von Rosen (1843–1923).

CHA C CHAPPE PPECH P
AP CHAPPE P CHAP CHAP E
CHAPPEC P CHAP CHAP E

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

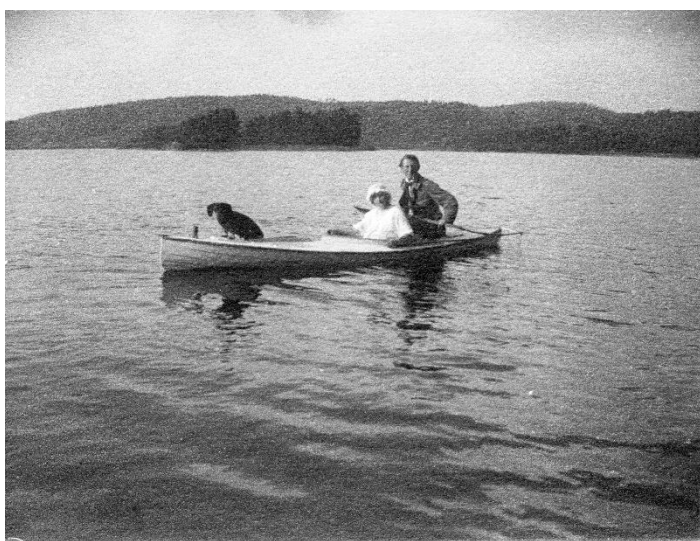
ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland

chappe.fi

Under utbildningsåren förälskade han sig i studiekamraten **Ester Ellqvist** (1880–1918), och paret gifte sig år 1906. Konstnärsparet Bauer gjorde en lång och präglade resa genom Tyskland och Italien år 1908, där de besökte de stora, traditionsrika städer och museer.

John Bauer och Ester Ellqvist på sjön Bunn vid Björkudden där de bodde.

1915

Foto: Ove Eklund

Jönköpings läns museums arkiv

Under denna tid hade Bauer redan börjat försörja sig på illustrationsuppdrag, bland annat genom att resa i Lappland och bidra till ett praktverk om landskap och befolkning. John Bauer lade mycket tid på uppdraget med *Bland tomtar och troll* från 1907 och framåt, men strävar samtidigt efter att etablera sig som konstnär utanför bokens pärmar. Han tar emot uppdrag för offentliga utsmyckningar och engagerar sig inom teatern.

Bauer verkar under en tid där konsten präglas av stora förändringar, där man går från nationalromantikens och realismens naturskildringar, via symbolismens fantastiska form- och färgvärldar, till den tidiga modernismens expressiva stil. Denna mångsidighet gör det lätt att än idag relatera till John Bauers konstnärskap.

John Bauers konstnärliga karriär hinner aldrig nå sin fulla potential när hela familjen – John och Ester Bauer samt deras treårige son Bengt (kallad Putte, född 1915) – tragiskt omkommer på Vättern den 20

CHA C CHAPPE PPECH P
AP CHAPPE
CHAPPEC P CHAP CHAP E

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

—
Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland
—

chappe.fi

november 1918. Under en våldsam höststorm förliser kanalbåten *Per Brahe*, som just hade påbörjat deras resa mot ett nytt liv i Stockholm.

John Bauers bildvärld

John Bauers fantastiska skapelser, inspirerade av naturen, kan vetta åt många olika håll, vara allt ifrån söta till skräckinjagande figurer. Det kan växla mellan det rara och älskliga och det groteska och hemska – spännvidden i Bauers skapande är oerhört stor.

Skisserna ger en inblick i hur Bauer skapade olika förslag till illustrationer och arbetade med bildernas plats i berättelsen. Bauer var inte bara mån om bilden i sig, utan även om följden av bilderna han skapade till de olika sagorna. Många skisser liknar utkast till serieteckningar med ruta på ruta.

John Bauer lade ner mycket arbete på att skissa fram olika lösningar och på att få en bra rörelse genom berättelsen. Sist och slutligen var det ju också alltid en fråga om att välja rätt tidpunkt i sagan: Vad skulle han lyfta ut för att återge i bildform? Hur skulle han förmedla händelsen? De konstnärliga valen var många trots de tydliga ramarna han som illustratör hade att förhålla sig till.

INFORMATION OM UTSTÄLLNINGENS KONSTNÄRER

Valtteri Alanen (f. 1994)

Valtteri Alanen är en objektteaterkonstnär, ljuddesigner och experimentell musiker. Alanens konstnärliga verksamhet jagar den grundläggande dockteaterliknande essensen av tillvaron: **Hur animerar allt det varande allt som finns? Valtteri Alanen är formellt utbildad i Prag (Tjeckien) och Åbo, självlärd som ljudtekniker samt grundande medlem av kollektivet Trial & Theatre. Valtteri Alanen skapar föreställningar och musik samt turnerar runt i Finland och Europa.**

CHA C CHAPPE PPECH P
AP CHAPPE P CHAP CHAP E
CHAPPEC P CHAP CHAP E

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland

chappe.fi

Eglė Šimėnaitė (f. 1992)

Eglė Šimėnaitė är en litauisk konstnär, performanceskapare och filmskådespelare som både bor och arbetar i Helsingfors och Prag, Tjeckien. Eglės konst fokuserar på filt. Beröring, ljus, ljud, frånvaro och de kroppars texturer som är närvarande i rummet erbjuder henne ett direkt sätt att undersöka förhållandet mellan mänsklighet och miljö – via sinnena skapar de omvandlade världar. Hon har i sina senaste performanceverk betraktat det materiella i till synes immateriella fenomen: **ljus som kropp, mänsklighet som ljud, färg som upplevelse**. Eglė Šimėnaitė har avlagt magisterexamen (MFA, **Devised Theatre and Contemporary Performance**) vid akademien för scenkonst i Prag (DAMU).

Runar Gottberg (1932–2016)

Karl Runar Gottberg föddes i en jordbrukarfamilj i Persböle, Pojo. Redan i barndomen deltog han i gårdens och åkrarnas dagliga arbete. **Under fadern Volmars ledning lärde han sig trähantverket i verkstaden, särskilt konsten att tälja**. Volmar hade så stort förtroende för Runars hantverkskunnande att han redan vid sju års ålder gav Runar hans första egna kniv. Hans första skulptur föreställde en katt, och som elvaåring sålde han sin första träfigur. Gottberg behöll täljningen som hobby, men i vuxen ålder – när livets andra plikter kom emellan – tillverkade han betydligt färre träfigurer. 1960 började han införliva naturmaterial i sina skulpturer, där de första verken föreställde troll. 1988 hade Runar Gottberg en utställning på Ekenäs bibliotek där han presenterade 115 träfigurer. Gottberg utvidgade sitt konstnärliga uttryck genom att även arbeta med cement; ett betydande exempel är *Trollgumman* – en cementfigur som finns i Ekenäs största lekpark, Lejonparken.

(Källa: Gottberg, Wilmer. "Nekrolog". *Hufvudstadsbladet* 23.2.2016)

Meri Hallenberg (f. 1993)

Meri Hallenberg är en konstnär verksam i Helsingfors som arbetar med målning, skulptur och rörlig bild. Verkens tematik kretsar kring förvandling och temporalitet, med tidsperspektiv som expanderar till geologiska dimensioner. Hallenberg arbetar för närvarande med ett långsiktigt projekt om djur och deras representation, där djuret, djurlikhetet och zoologisk forskning utgör grunden för den konstnärliga processen. Meri Hallenberg tog examen i december 2024 som magister i bildkonst (KuM) från Bildkonstakademin vid Konstuniversitetet. Innan sina magisterstudier examinerades Hallenberg som kandidat i bildkonst från Bildkonstakademin (2022) och genomförde en fyraårig konstmålarutbildning vid Fri konstskola (2015–2019).

Denisse Islas (f. 1979)

Denisse Islas är en konsthandledare och Babyfärgbad® -handledare. Islas är utbildad grafisk formgivare i Mexico City (Universidad Tecnológica de México). Hon arbetar i Åbo på Barnkulturcentret Färi. Hon planerar och handleder konstverkstäder, konstläger och evenemang. Denisse Islas använder traditionella

CHA C CHAPPE PPECH P
AP CHAPPE P CHAP CHAP E
CHAPPEC P CHAP CHAP E

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland

chappe.fi

hantverkstekniker och multisensoriska material i sina skulpturer. Islas har skapat tredimensionella skogsvarelser till utställningen genom att nåtova ullfiber till fasta massor.

Kristiina Kivimäki (f. 1962)

Kristiina Kivimäki examinerades från Åbo ritskola år 1986, och har därefter verkat som bildkonstnär samt konsthandledare bland annat i Barnkulturcentret Färi i Åbo. Kivimäki är en berättare som behandlar även allvarliga teman, men ofta med en humoristisk vinkel. Kristina Kivimäkis medier är målning och skulptur. I sina skulpturer kombinerar hon keramik och tovning samt mjuka och hårda material.

Anni Oja (f. 1986)

Anni Oja verkar som animationskonstnär i Åbo. Hon har avlagt en magisterexamen i konst vid Lapplands universitet och utbildat sig till animationsregissör vid Åbo yrkeshögskolas konstakademi. Oja använder i sitt konstnärliga arbete en mångfald av tekniker - från digitalt tecknade och bearbetade bilder till hantverk och objektanimation. I hennes animationskonst står rytmen i fokus som bärare av känslor, mentala bilder och den livspuls som skapar illusionen i animation. I Anni Ojas verk möter vi ofta konkreta föremål och ett subtilt materialspråk, ljus och skuggor, som man kan väcka med kameran. Anni Oja kombinerar sin konstnärliga praktik med en mångsidig professionell verksamhet som innefattar animationslärare, **animatör**, grafisk designer och scenograf.

Lotta Rapeli (f. 1976)

Lotta Rapeli har sin konstnärliga bakgrund inom animationskonsten. Rapeli avlade examen i animationsregi vid Åbo yrkeshögskolas konstakademi år 2001. Hon har arbetat som animatör och varit aktiv inom det fria animationsfältet. Lotta Rapeli har verkat som konsthandledare vid Barnkulturcentret Färi i över tio år. Under denna period har Lotta Rapeli mångsidigt planerat innehåll och lett konstverkstäder, konstläger, fritidsverksamhet och evenemang. Rapeli har även skapat animationer till barnkulturcentrets teaterproduktioner där scenkonst och bild samverkar.

Sarah Råholm (f. 1988)

Sarah Råholm är en textilkonstnär som bor och verkar i Fiskars, Raseborg. Råholm inspireras starkt av naturen och mytologin. Hon utexaminerades som textilartesan år 2022 **och har under senare år specialiserat sig på finska textiltraditioner samt möjligheterna med naturlig färgning.**

Råholm utforskar svampars och växters former, ekologi och de färger som kan utvinnas ur dem. Sarah Råholms ryer är traditionellt vävda på vävstolar. Arbetet är långsamt och ritualistiskt, med tekniker som har djupa historiska rötter.

CHA C CHAPPE PPECH P
AP CHAPPE P CHAP CHAP E
CHAPPEC

KONSTENS HUS
VID HAVET

TAITEENTALO
MEREN ÄÄRELLÄ

ART HOUSE
BY THE SEA

CHAPPE

Gustav Wasas Gata 11
10600 Ekenäs, Finland

chappe.fi

Mailis Saralehto (f. 1976)

Mailis Saralehto (FM, TaM) har verkat som bildkonstnär sedan år 2000 och har utforskat i sina verk kulturella och historiska lager, sublimitet, erfarenhet av det heliga samt landskapets struktur med inslag av nutida gotik. Saralehto arbetar främst med installationer, skulpturer och videokonst. Mailis Saralehtos verk har ställts ut i en rad nationella grupputställningar samt internationella sam- och grupputställningar i Tyskland, Lettland och Sverige. Dessutom har hennes konst presenterats i separatutställningar både i hemlandet Finland samt Frankrike, Tyskland och Estland.

Maija Westerholm (f. 1987)

Maija Westerholm har i sitt konstnärliga arbete specialiserat sig på att förena dockteater och fysisk teater, med särskild inriktning på tekniker från maskteater och clowneri. Westerholms konstnärliga angreppssätt präglas av en stark betoning på upplevelse och visualitet. För henne är interaktionen med åskådaren, eller deltagaren särskilt viktig. Westerholm betraktar världen genom dockteaterns lins: livlösa föremål, byggnader och rum kan vakna till liv. För Maija Westerholm är skam ett särskilt viktigt verktyg - en kraft som låter stämningarna i verken svalla mellan melankoliskt allvar och lekfull närvaro.

Mer uppgifter samt kontaktuppgifter:

- besök, bilder och annat material, marknadsföringschef Janeta Asplund, janeta.asplund@raseborg.fi, 019 289 2514

- konst, utställning och konstnärer, intendent Pia Hovi, pia.hovi@raseborg.fi, 019 289 2515

CHA C CHAPPE CHAPPE
AP CHAPPE PPECH P
CHAPPEC P CHAP CHAP E